

Irodalom 2026

I. témakör: Életművek a magyar irodalomból. Kötelező szerzők

1. Ady Endre háborúellenes költészete
2. Arany János balladaköltészete
3. Babits Mihály Jónás könyve
4. Herczeg Ferenc Az élet kapuja
5. Jókai Mór Az arany ember
6. József Attila kései költészete
7. Kosztolányi Dezső Édes Anna
8. Mikszáth Kálmán novellisztikája
9. Petőfi Sándor tájköltészete
10. Vörösmarty Mihály Csongor és Tünde

II. témakör: Szerzők, művek, korszakok a régi magyar irodalomból a 18. század végéig. Választható szerzők

11. Csokonai Vitéz Mihály a Lilla-szerelem kudarca

III. témakör: Portrék, metszetek, látásmódok a 19-20. század magyar irodalmából. Választható szerzők

12. Móricz Zsigmond: Barbárok
13. Örkény István Egyperces novellák

IV. témakör: Metszetek a 20. századi délvidéki, erdélyi, felvidéki és kárpátaljai irodalomból

14. A hazafias látásmód bemutatása Wass Albert lírájában

V. témakör: Művek a kortárs magyar irodalomból

15. Tóth Krisztina novellisztikája

VI. témakör: Művek a világirodalomból

16. Puskin Anyegin
17. Franz Kafka: Az átváltozás

VII. témakör: Színház és dráma

- 18. Szophoklész Antigóné
- 19. Madách Imre Az ember tragédiája

VIII. témakör: Az irodalom határterületei VAGY Regionális irodalom

- 20. Az irodalom filmen – Trója

Az ajtó című film néhány jellemzője:

- **Az ajtó 2012-ben készült magyar-német film**
- Az Oscar-díjas Szabó István rendezte, és szereplőgárdája is kiemelkedő
- A főszerepet két nemzetközileg is ismert színésznő, a német **Martina Godeck (író)** és az angol **Helen Mirren (Szeredás Emerenc)** játssza
- **Kisebbszerepekben pedig olyan jelentős magyar színészeket** pillanthatunk meg, mint Eperjes Károly (az író férje, Tibor) vagy Koncz Gábor (az ezredes).
- A forgatókönyvet a rendező és Vészits Andrea írta, és nagy név az operatőr is: Ragályi Elemérnek hívják.
- **A forgatási munkák nagy része Budán, a Pasaréten található Lotz Károly utcában zajlott (pár saroknyira a Júlia utcától, Szabó Magda egykori otthonától).**
- A főszereplők miatt angol nyelven, ami nyilván nem könnyítette meg a magyar színészek dolgát, ráadásul a hazai bemutatóhoz utószinkronra volt szükség.
- **A film fogadtatása meglehetősen vegyes volt. Több kritikus is elhibázott alkotásnak tartotta**
- A Port.hu-n pedig 348 szavazatból eléggé alacsony 6,7-es értékelést kapott, s kommentelők is inkább bírálják, mint dicsérik a filmet
- „Az volt fontos, hogy azt, amit Szabó Magda a szavakkal kifejezett, megpróbáljam gesztusokkal, arcokkal, tekintetekkel, a színészek közti viszonyokkal megjeleníteni” – árulta el egy interjúban **a rendező, hogy nem egy maga alkotta víziót kíván megvalósítani**, amikor hozzálátott a forgatáshoz, **hanem a regény világát igyekezett a film nyelvén megszólaltatni. A maga eszközeivel tehát hűséges akart maradni a mintához.**
- Többnyire sikerül is ez neki => **A film majd mindig követi a regény eseménysorát, és számos tekintetben leleményesen viszi át a film formanyelvére. Jó példa erre a Szeredás Emerenc munkaszeretétét megjelenítő állandó söprögetés**, bár volt kritikus, aki fanyalgott a műhó miatt. **Ki kell emelni a színészi gárda kvalitásait is: a szereplők hitelesen jelenítik meg a regény fontosabb szereplőit, különösen Helen Mirren alakítása emlékezetes**, de a többieké is jó.
- Bucsik-Kovács Anikó így fogalmaz: „A film nem ábrázolja hitelesen azt a folyamatot, ami a regényben megjelenik: Emerenc lassan közel engedi magához az írót, s a múlt titkaira fény derül.”
- **Kétségtelen nehéz is filmre vinni, vizualizálni azt az ellentmondásos viszonyt, ami összefűzi őket, s amit hitelesen képes érzékeltetni a regény E/1-es elbeszélője.** Azt, hogy Emerenc minden megnyilatkozásában érzi a számonkérést: miért ír, miért nem takarít inkább, miért nem ápolja odaadóbban férjét, és miért nem tetszik neki az a bizonyos porcelánkutya...
- **A film ennek megjelenítésével jórészt adós marad. Talán azért is, mert nem gesztusokkal, a színészi játék kevésbé látványos, de annál mélyebb fogásaival kívánja ezt megmutatni. Inkább hatásadás módjára, a külső események látványos effektjeire épít.**
- **Ezt figyelhetjük meg pl. ott, ahol Emerenc múltja kerül előtérbe. Emlékképeit fekete-fehér képkockákkal emeli ki a film.** Nincs ezzel semmi baj, még jó is, hogy segíti a befogadót. **Ám a történet egy fontos pontján már zavarónak tűnik a képi megformálás.** Ez az a rész, amikor Emerenc villámsújtotta ikertestvérei és kútba ugró édesanyja történetét meséli el. Ezt a szívbe markoló emléket látványos képekben fogalmazta meg a film. Lila színű éggel, hatalmas magányos tölgygel, angyalarcú gyerekekkel, mitikus viharral. Holott valószínűleg nem képekben kellett volna bemutatni. Így túlságosan is kikönyököl az alkotásból, öncélúnak a film világától idegennek tűnik.
- **Sokkal hatásosabb, egyszersmind művészebb a film tetőpontjának tekinthető jelenet, amikor az író a Kossuth-díjat veszi át a Parlamentben, és ott Emerencnek köszöni**

meg, hogy eljuthatott a kitüntetésig, miközben a rádiót az időközben kórházba jutott, agyvérzéses Emerenc füléhez tartja a nővérke. Az értelmiségi asszony pályája csúcsára érkezett, a dolgozós bejárónő pedig ekkor zuhan a legmélyebbre (lakását feltörik, kiderül féltve őrzött titka: kilenc macskát tartott, holott csak kettőt szabadott volna), mégis végzetesen összetartoznak – sugallja ez a jelenet.

- **A filmből kimaradtak** (pl. a filmgyárban tett közös látogatás, aminek kapcsán Emerenc leszólja a művészetet)
- **Amelyekben a film eltért a regénytől** (a könyvben pl. Viola fekete korcs, itt fajtiszta zsemleszínű golden retriever)
- **Nyitó és a zárójelenet:**
 - Láttuk: Magda lelkipurdalása nyitja és zárja az alkotást. A nyitány egy rémálom leírása. Szabados Magda áll az utcai nagy kapujuk előtt, próbálja a kilincset kinyitni, mert megérkeztek a mentősök valami betegért, de nem képes rá. Kiáltani szeretne, de hang nem jön ki a torkán. Ez az álom a regény zárófejezetében visszatér, keretbe foglalva a művet. Részben ez kölcsönöz drámai hitelt neki: így emelkedik a mű önvizsgálattá, megrázó vallomássá is.
- **A film első képkockái a már említett vihart idézik meg, majd Emerencet látjuk munka közben.** Ez a súlypontáthelyezés mintha azt sugallná: ő a főszereplő.
- **Megváltozik a zárlat is.** Azt mutatja be, amint Emerenc halála után megérkezik Gossman Évike, és kimegy Magdával a temetőbe Emerenc sírjához. Esik az eső, fúj a szél. Évike letérdel, és könnyes szemmel mondja: „Bocsáss meg Emerenc! A komor felhők közül előbújik a nap.
- **Megnyugtató zárlat.** Happy end lett a gyötrő lelkipurdalásból.